

DOPRAVNÍ VÝCHOVA

CHODEC

pro 3. ročník ZŠ

MINISTERSTVO DOPRAVY

Vážení pedagogové, rodiče, milé děti

Připravili jsme pro vás výukový materiál pro práci s dětmi v oblasti dopravní výchovy. Jedná se o pracovní učebnici zaměřenou na oblast bezpečnosti chodců v silničním provozu. Je doporučena pro práci pedagogů a dětí zejména ve 3. ročníku ZŠ. Používáním učebnice by mělo dojít ke zvýšení gramotnosti dětí v oblasti pohybu na pozemních komunikacích, jízdy dopravními prostředky a osvojení si pravidel, která se k této oblasti vztahují. Děti poznají a pochopí pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu jako chodci. Fotografie i texty odpovídají reálným situacím, se kterými se běžně setkávají.

Učebnice navazuje na pracovní sešit *Dopravní výchova pro 1. a 2. ročník ZŠ*. Doplnuje metodický materiál *Výukový set pro dopravní výchovu ve 3. ročníku ZŠ* a vychází z něj. Práci s oběma materiály lze úspěšně kombinovat.

Učebnice umožňuje kolektivní, samostatnou i skupinovou práci žáků, některá zadání lze pojmout jako domácí práci. Najdete zde zábavná cvičení formou hry či pokusů. Učebnici můžete použít i pro vytváření projektů.

Lekce obsahují výklad a procvičení dané problematiky. Jsou logicky řazeny, ale nemusejí být probírány v daném pořadí. Není třeba splnit úkoly najednou, je vhodné se ke stránkám vracet.

Piktogramy u cvičení vysvětlují prováděnou činnost, naznačují obtížnost i formu práce. Dole na stránce bývá shrnutí toho, co si mají děti ze stránky osvojit a zapamatovat. Je vhodné některé věty napsat na tabuli nebo do sešitu. Místo shrnutí bývá test, který dané téma uzavírá. Výsledky testů a náročnější řešení najdete na straně 36. Dopravní značky nejsou uvedeny u jednotlivých lekcí, ale souhrnně na konci učebnice.

Cílem učebnice je vychovat v dětech správné přístupy a reakce, které povedou ke snížení nehodovosti a k celoživotnímu bezpečnému a ohleduplnému chování v silničním provozu.

S učebnicí doporučujeme pracovat na fólii. Učebnici pak můžete používat opakovaně další školní rok.

www.iBESIP.cz

<p>Stežka pro chodce a cyklisty Tady mohou jít pěšky, jet na kole, bruslích i koloběžce. Musím být ve správném pruhu. Jsem ohleduplný k ostatním.</p> 	<p>Stežka pro chodce a cyklisty Tady mohou jít pěšky, jet na kole, bruslích i koloběžce. Vždy jsem ohleduplný k ostatním.</p> 	<p>Stežka pro cyklisty Na stezce mohou jet na kole a bruslích. Jako chodec ji smím přejít. Nesmím sem pěšky.</p> 	<p>Stežka pro chodce Stežku použiji, pokud jedu pěšky, jedu na bruslích, malé koloběžce, lyžích a skateboardu. Nepojedu tady na kole.</p>
<p>Podchod nebo nadchod Tady najdu podchod nebo nadchod. Přejdu tudy, je to bezpečnější.</p> 	<p>Přechod pro chodce Tady najdu přechod, přejdu po něm, je to bezpečnější. Pokud tudy projíždí tramvaj, má přednost.</p> 	<p>Pěší zóna V pěší zóně se mohou jako chodec pohybovat kde chci. Nesmím si tu hrát, nesmím jet na kole.</p> 	<p>Obytná zóna Zde si mohou hrát i jezdit na kole a bruslích. Auta tu jedou pomalu, ale dávám pozor na vše, co se kolem děje. Vše sleduji.</p>
<p>Dej přednost v jízdě Vozidla stojící před touto značkou musí dát přednost všem ostatním vozidlům. Nechají je projet a jedou až po nich.</p> 	<p>Stůj, dej přednost v jízdě Vozidla před touto značkou musí zastavit a dát přednost ostatním vozidlům. Nechají je projet a jedou až po nich.</p> 	<p>Železniční přejezd bez závor Někdy nemá přejezd ani světelné signály. Než přejdu, několikrát se rozhlédnu na obě strany. Přecházím rychle a rozhlížím se.</p> 	<p>Pozor, přechod pro chodce Upozornění pro řidiče, že přes silnici povede přechod pro chodce, kterým dává přednost.</p>
<p>Zákaz vjezdu všech vozidel Žádná vozidla za tuto značku nesmějí vjet. Z takto označené ulice ale mohou vyjet.</p> 	<p>Zákaz vjezdu všech vozidel (v obou směrech) Žádná vozidla za tuto značku nesmějí vjet ani zpátky.</p> 	<p>Zákaz vjezdu jízdních kol Na kole nepojedu po cestě tam, kde je tato značka. Sem na kole nesmím.</p> 	<p>Zákaz vstupu chodců Nepůjdu po cestě, která je označena touto značkou. Sem pěšky nesmím.</p>
<p>Dálnice Zde platí pravidla pro jízdu na dálnici. Nesmím sem pěšky ani na kole.</p> 	<p>Jednosměrný provoz Vozidla mohou do ulice vjet pouze ze směru šipky. Z druhé strany do ulice nesmějí.</p> 	<p>Přikázaný směr jízdy vpravo Vozidla mohou jet jen vpravo.</p> 	<p>Hlavní pozemní komunikace Vozidla jedoucí po takto označené komunikaci mají před ostatními vozidly přednost.</p>

jméno	školní rok
1.	
2.	
3.	

DOPRAVNÍ VÝCHOVA

CHODEC

pro 3. ročník ZŠ

Obsah učebnice

1. Na chodníku	2
2. Na silnici	5
3. Být viděn	7
4. Přecházíme po přechodu	10
5. Přecházíme více jízdních pruhů	13
6. Semaforey na křižovatce	15
7. Přecházíme bez přechodu	17
8. Mezi zaparkovanými auty	20
9. Kde si hrát	21
10. Automobil	23
11. Cesta autem	25
12. Na zastávce	28
13. Jedeme dopravními prostředky	30
14. Na bruslích a koloběžce	32
15. Nebezpečí kolem nás	34
16. Řešení	36

Druh činnosti – význam piktogramů

 napiš, doplň text	 zhodnot' a řekni	 zapamatuj si
 vyber odpověď	 rozhovor	 pokus
 zahraj si	 oznámkuj	 mimoškolní práce
 zodpověz otázky	 oceň smajlíkem	 náročné

BESIP
MINISTERSTVO DOPRAVY

1. NA CHODNÍKU

1. PO CHODNÍKU JDI VPRAVO

Při chůzi po chodníku musíš dodržovat pravidla. Agáta s Patrikem jdou ze školy. Jsou oba obrázky správné? Zaškrtni správná tvrzení a oznámuj chování na obrázcích. Jedno pravidlo pro chůzi po chodníku vysvětli.

Po chodníku

- jdu vpravo
- nesmíme jít vedle sebe
- můžeme jít vedle sebe, jestliže je chodník široký
- jdu uprostřed
- jdu jak chci

2. NESMÍŠ PŘEKÁŽET OSTATNÍM

Řekni, co rozumíš pod pojmem „nesmím překážet ostatním“. Napoví ti slova okolo obrázku.

3. NA KOLOBĚŽCE A BRUSLÍCH

Tereza jede po chodníku na koloběžce. Už na ni čeká Markéta na bruslích. Jedou na hřiště u školy. Mohou jet po chodníku?

ANO / NE

Jestliže ano, napiš, jaká mají dodržovat pravidla?

4. BUĎ OHLEDUPLNÝ

Na chodníku většinou nejsi sám. Agáta s Patrikem běží radostně ze školy. Řekni, co dělají nesprávně a co by se mohlo stát. Na řádek napiš, jak se mají chovat správně. Napiš, co máš říct, je-li chodník plný a ty potřebuješ projít. Ohodnoň chování dětí smajlíkem.

---

5. NA CHODNÍKU SI NEHRAJEME

Hrát si na chodníku je nebezpečné. Agáta kopne míč tak, že vletí do silnice před projíždějící auto. Dovyprávěj, co mohla udělat Agáta, Patrik, řidič projíždějícího auta a co by se jim mohlo stát. Vyber vhodná slova z rámečku a doplň jimi větu.

Na chodníku si _____, protože bychom mohli _____ ostatní chodce a _____ jim.

běháme / nehrajeme / překážet / ohrozit / uvidět / radit

→ **PO CHODNÍKU CHODÍM VŽDY VPRAVO.**

→ **JSEM OHLEDUPNÝ, ZBYTEČNĚ SE ZDE NEZDRŽUJI.**

→ **NA BRUSLÍCH A KOLOBĚŽCE JEDU VPRAVO A OHLEDUPLNĚ.**

→ **NESMÍM OHROZIT OSTATNÍ CHODCE.**

→ **NA CHODNÍKU SI NIKDY NEHRAJI.**

NA CHODNÍKU

1.

1. JSEM OPATRNÝ A POZORNÝ

I na chodníku hrozí nebezpečí. Musíš se rozhlížet kolem sebe, poslouchat, být pozorný a předvídat nebezpečí. Vyber si jednu z dívek a odpověz: Chovají se správně? Co jim hrozí? Na co si mají dát pozor? Jako redaktor deníku „Chodec v bezpečí“ udělej rozhovor s jednou z nich. Ty hraješ redaktora, spolužák jednu z dívek.

Dveře od auta se otevírají
Martině do cesty.

Kačka si cestu po chodníku
krátí poslechem hudby.

Míša jde po chodníku a píše
zprávu do mobilu.

2. OBRUBNÍK ANI ZÁBRADLÍ NEJSOU NA HRANÍ

Řekni, proč je chování dětí na obrubcích nebezpečné, co jim hrozí a v jaké situaci jsou řidiči projíždějících vozidel. Vyber ze dvojice slov to správné, zakroužkuj ho a větu přečti nahlas. Doplň slova do poslední věty.

Zábradlí bývá tam, kde je **menší/větší** nebezpečí střetu vozidla s chodci. Má **zabránit/umožnit** vstup chodců do vozovky. **Snižuje/Zvyšuje** bezpečnost chodců. Obrubník tvoří hranici mezi chodníkem a **vozovkou/trávníkem**. Při chůzi po něm **nehrozí/hrozí** pád do vozovky. Také nás může **zachytit/zastavit** projíždějící vozidlo.

Zábradlí nikdy _____
a na obrubník bezdůvodně _____

3. PŘEKÁŽKA NA CHODNÍKU

Počítej se změnami. V ulici prasklo potrubí. Opraváři rozkopali chodník. Co to pro tebe znamená? Vyprávěj, co uděláš. Použij slova z rámečku. Některá se nehodí.

zhodnotím
přeskočím výkop
opatrně
odstraním zábrany
přes silnici
vrátím se domů
na druhý chodník
po silnici
přejdou
rozhlížím se
nejkratší cestou

4. MEZI AUTY

U chodníku často stojí zaparkovaná auta. Není-li v dohledu přechod, musíš přejít mezi nimi. Řekni, co musíš udělat a odkud? Přečti rámečky nahlas.

ro
zh
lé
dn
ou
ts
e

až
m
ez
ia
ut
y

Najdi v okolí školy takové místo a napiš, kde jsi ho objevil. Můžeš napsat i ulici.

_____

_____

_____

→ **NA CHODNÍKU MUSÍM BÝT POZORNÝ A SLEDOVAT PROVOZ OKOLO SEBE.**

→ **ZÁBRADLÍ NEPŘELEŽÁM A NEHRAJI SI NA NĚM.**

→ **NA OBRUBNÍK ZBYTEČNĚ NEVSTUJUJI A NEZDRŽUJI SE NA NĚM.**

→ **PŘI VSTUPU DO SILNICE JSEM OPATRNÝ A ROZHLÍŽÍM SE.**

→ **ROZHLÍŽÍM SE MEZI AUTY.**

1. NA CHODNÍKU

1. CHODCI V BEZPEČÍ

Stezky pro chodce jsou místa, kde je pro chodce bezpečněji. Přesto i na stezkách musíš být opatrný. Platí zde stejná pravidla jako na chodníku. Na společných stezkách s cyklisty má i cyklista svá práva. Podobně pozorný buď i na pěší zóně. Ani zde si nesmíš hrát.

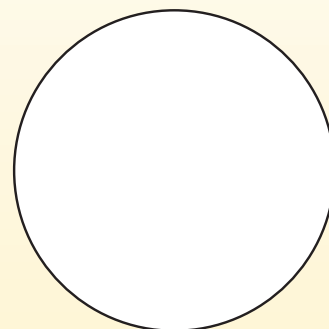
Pod obrázky doplň na tečky písmena do názvu značky a na řádek pod každý obrázek napiš jedno z pravidel, které zde platí. Do kruhu dokresli značku, jejíž název jsi zjistil doplněním písmen.

. T E . K A P . O
C . O D . E A C . K L I . T Y

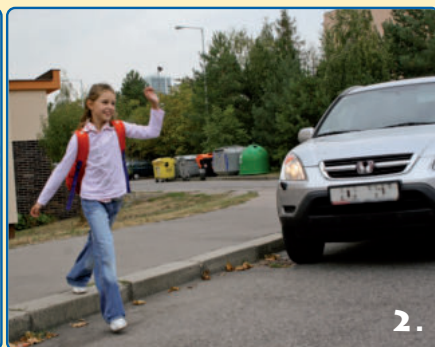
P . Š . Z . . A

S . E Z . A
P . O . H O . C E

2. NÁHLÝ VSTUP

Z chodníku na silnici bývá jen krok. I na chodníku jsi účastníkem silničního provozu. Přemýšlej dříve, než něco uděláš. Agáta uviděla na druhém chodníku kamarádku a rozeběhla se za ní. Popiš, co na obrázku dělá, zda je její chování správné nebo jak by se měla zachovat. Napiš, co musel udělat řidič, aby Agátu nesrazil. Uvědom si, že řidič nemůže zastavit auto na místě. Nikdy nevstupuj náhle a bez rozhlédnutí do vozovky.

Řidič projíždějícího vozidla se snažil Agátu nesrazit. Musel proto _____

3. CO UŽ UMÍŠ?

1. Jít po chodníku je lepší

- a) vpravo
- b) vlevo
- c) uprostřed

2. Jít vedle sebe po chodníku

- a) nikdy nesmíme
- b) můžeme, je-li chodník dostatečně široký
- c) můžeme, je-li mezi chodníkem a vozovkou trávník

3. Jet na bruslích nebo koloběžce po chodníku

- a) smím, opatrně a vpravo
- b) nesmím
- c) smím, ale ne ve městě

4. Hráť si na chodníku

- a) smím jen jdu-li vpravo
- b) smím, ale nesmím ohrozit ostatní chodce
- c) nesmím

5. Na stezce pro chodce

- a) dodržuji stejná pravidla jako na chodníku
- b) mám přednost, nic mi nehrozí
- c) si mohu hrát, když neohrozím ostatní

6. Z chodníku do vozovky

- a) nikdy nevstupuji
- b) nikdy nevstupuji náhle a bez rozhlížení
- c) nikdy nevstupuji zleva

NA SILNICI

2.

1. SILNICE, VOZOVKA

Silnice je dopravní stavba umožňující pozemní dopravu. Mívá dělicí čáru (uprostřed) a krajnici (může být oddělena bílou čarou). Znáš význam druhů dělicích čar? K čemu slouží krajnice? Tvoř věty se slovy z rámečku.

přerušovaná čára vozidla směřj _____

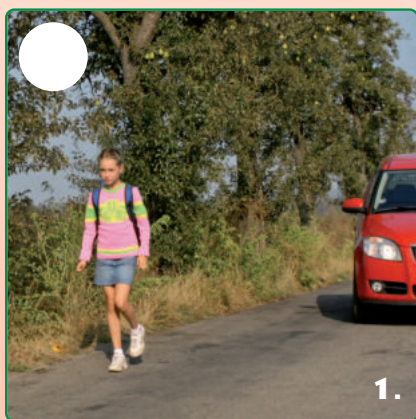
plná čára vozidla nesměj _____

chodci
okraj vozovky
cyklisté

2. PO SILNICI CHOĎ VLEVO

Kde nemůžeš použít chodník, musíš jít po silnici. Vždy choď vlevo po krajnici. Nemá-li silnice krajnici, jdi co nejbliže při levém okraji vozovky. Jednoduše se to poví, ale jak je to v praxi, kdo ví. Které dva obrázky jsou správné? Kde jde Agáta po správné straně? Oznamkuj její chování. Vyber si jeden obrázek a řekni o něm 3 věty.

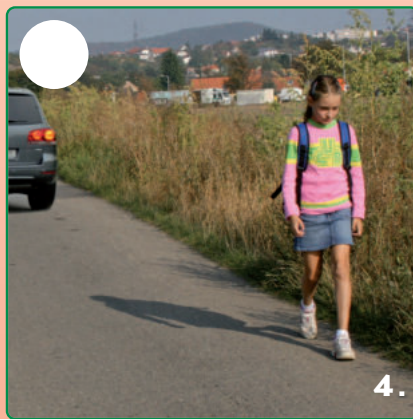
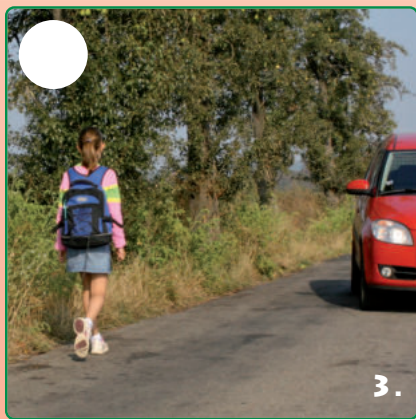
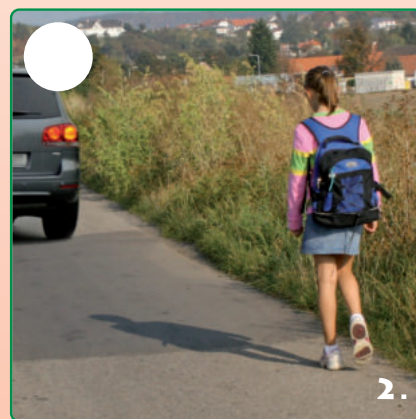

Po silnici jdeš vždy tak, abys viděl příjezdějícímu řidiči do očí. Přepiš tuto větu na následující řádky v první osobě jednotného čísla.

_____

_____

_____

Co máš dělat po celou dobu chůze po silnici? Na linky doplň do věty předložky.

____ celou dobu, kdy jdeš ____ silnici, sleduj provoz ____ i ____ sebou.

Proč je důležité, abys viděl řidiči do očí? Vezmi zrcátko, postav ho na červenou linku a přečti v něm větu. Přepiš ji na řádky.

zrcátko a odna ze jízdy žijí
.stavazna do

_____

_____

Šedé auto jede do kina, červené do zoo. Chodci jdou po správné straně, vlevo. Vidiš oběma do tváře? Dokresli obličej. Řekni, kam jdou. Nakresli šipku od chodce k jeho cíli.

- **PO SILNICI CHODÍM PO LEVÉ KRAJNICI NEBO CO NEJBLIŽE U LEVÉHO OKRAJE SILNICE.**
- **PŘI CHŮZI VLEVO VIDÍM ŘIDIČI DO OČÍ.**
- **PO CELOU DOBU SLEDUJI PROVOZ PŘED I ZA SEBOU.**

2. NA SILNICI

1. PO SILNICI ZA SEBOU

Po silnici chodíš po levé krajnici nebo u levého okraje. Jde-li vás více, je vždy bezpečnější jít za sebou. Podívej se na obrázky a změř pravítkem, kolik do šířky zabírají z vozovky oba chodci, jdou-li za sebou a nebo vedle sebe. Číslo zapiš do rámečku. Jdou-li chodci vedle sebe, musí řidič se svým vozem více vybočit do protisměru. Tato situace nemusí být vždy bezpečná. Proto je nejlepší jít vždy za sebou.

mm

mm

3. PO SILNICI ZA SEBOU

Pokud to situace na silnici dovoluje, můžeš jít po silnici u levého okraje nebo po levé krajnici s ostatními chodci vedle sebe. Víš, kolik chodců může vedle sebe jít? Napiš na linky násobky čísla 2 a sečti je. Výsledek napiš na poslední dlouhou linku. Sečti číslice výsledku tak, abys dostal jednociferné číslo. Toto číslo doplň do rámečku ve větě a větu přečti nahlas.

$$\underline{0} + \underline{2} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

→ Při chůzi po silnici smějí jít vedle sebe nejvýše chodci.

4. KDY MUSÍME JÍT ZA SEBOU

Jsou situace, kdy chodci musí jít po silnici za sebou. Chodci nesmí jít vedle sebe, jestliže je silnice úzká a také za snížené viditelnosti. Přepiš podle čísel písmena do prázdných kroužků a dozvíš se, co znamená pojem snížená viditelnost. Výsledná slova přečti nahlas. To jsou chvíle, kdy nesmí jít po silnici chodci vedle sebe.

N	E	L	H	M	S	D	Ť	A	M	A	Š	T	I	H	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>											
6	2	10	8	14	5	1	4	15	9	12	3	13	7	11		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

5. CO UŽ UMÍŠ?

1. Po silnici jdu

- a) vpravo
- b) vlevo
- c) vlevo a za snížené viditelnosti vpravo

2. Jít vedle sebe po silnici

- a) nikdy nesmíme
- b) můžeme, ale jen za určitých podmínek
- c) můžeme, ale jen s dospělým

3. Jet na bruslích po silnici

- a) smím po levé krajnici nebo levém okraji vozovky
- b) nesmím
- c) smím, ale jen vpravo jako vozidla

4. Při chůzi po silnici sleduji

- a) provoz před sebou
- b) provoz za sebou
- c) provoz před sebou i za sebou

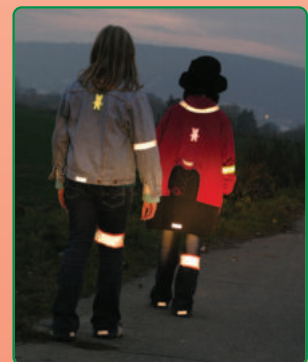
2. NA BRUSLÍCH A KOLOBĚŽCE

Jedeš-li po silnici na bruslích či koloběžce, platí pro tebe stejná pravidla jako pro chodce. Určitě bezpečněji pojeděš na hřišti, na chodníku, na stezce pro chodce. Kde je ve tvém okolí nejbližší stezka pro chodce?

Zejména za snížené viditelnosti a za tmy nos pestré oblečení s reflexními doplňky. Popiš, co mají chodci na obrázku na sobě a proč.

BÝT VIDĚN

3.

1. PESTRÉ OBLEČENÍ JE VIDĚT

Pro tvoji bezpečnost nestačí po silnici chodit po levé krajnici nebo u levého okraje vozovky. Musíš udělat všechno pro to, aby tě řidič dobře viděl. Přes den, za snížené viditelnosti i za tmy. Najdi na předchozí stránce příklady snížené viditelnosti, jeden si vyber a vysvětlí ho. Přes den za normální viditelnosti tě řidič vidí lépe v pestrém oblečení. V tmavých a nevýrazných barvách splýváš s okolím. Veronika sehrála roli modelky – chodce. Vyber si dva obrázky, popiš, co má Veronika na sobě a porovnej je. Řekni, na kterém obrázku je oblečená tak, že ji řidič vidí z větší vzdálenosti. Na linky vedle obrázků napiš barvy, které vidíš na oblečení Veroniky.

2. ŘIDIČ TĚ MUSÍ VIDĚT VČAS

Popiš, co máš dneska na sobě. Zhodnoť, jak dobře by tě viděl řidič ve dne za normální viditelnosti, za snížené viditelnosti a za tmy. Vyber z oblečení to, ve kterém tě řidič na silnici nejlépe uvidí. Vyber oblečení, ve kterém tě řidič uvidí špatně. Ohodnoť barevné oblečení odpovídajícím smajlíkem.

3. BÝT VIDĚN

1. REFLEXNÍ DOPLŇKY ZVYŠUJÍ VIDITELNOST

Řidič tě potřebuje vidět včas, aby si uvědomil situaci a mohl bezpečně zareagovat. Při rychlosti 75 km/h potřebuje nejméně 30 m na to, aby zareagoval. Mimo obec je na silnicích povolena rychlost 90 km/h. Čím vyšší rychlost, tím dřív tě řidič potřebuje vidět, tím déle mu trvá brzdění, zastavení vozu. Ne vždy můžeš jít v pestrých barvách. Přesto stačí pár doplňků a řidič projíždějícího vozu tě vidí o desítky metrů dřív. Doplnky jsou vyrobeny z reflexního materiálu a odrážejí světlo. I malý reflexní doplněk ti může zachránit život. Prohlédni si obrázky, popiš, co má Veronika na sobě a porovnej, jak se zvýšila její viditelnost použitím reflexních doplňků. Na jakou vzdálenost uvidí řidič světelný odraz reflexního doplňku? Vypočítej příklad a výsledek doplň do věty.

68 + 39 + 93 = ... → Reflexní doplňky odrážejí světlo až na vzdálenost _____ m.

2. REFLEXNÍ

Víš, co znamená slovo „reflexní“? Jedná se o cizí slovo a vzniklo od slova „reflexe“. Proč se právě doplňky, které zvyšují viditelnost, nazývají „reflexní“? Najdi ve slovníku cizích slov nebo na internetu význam slova „reflexe“ a zkus napsat odpovědi na výše uvedené otázky.

3. KAM UMÍSTÍŠ REFLEXNÍ DOPLŇKY

Přívěsky, zažehlovačky, nášivky, pásy, samolepky – mohou být z reflexního materiálu. Nakresli a vystřihni makety reflexních doplňků. Přines si kolíčky a připevni jimi svoje vyrobené reflexní doplňky spolužákovi na oděv. Kam doplňky umístíš? Dopíš písmena do slov a vhodná místa zjistíš. Máš-li opravdové reflexní doplňky, přines je. Pojmenuj reflexní doplňky na obrázcích. Kde vidíš reflexní doplňky na chodcích na obrázku?

a k e
 ke kol_n_m
 k_p_y
 t zá_a t
 ka_uca e
 ru_ávy a
 s č_pi_e ú
 bo_y d
 b_toh p
 jíz_ní ko_o

- → **CHODÍM OBLEČEN V PESTRÝCH BARVÁCH A NOSÍM BAREVNÉ OBLEČENÍ.**
- **PRO ZVÝŠENÍ VIDITELNOSTI NOSÍM REFLEXNÍ DOPLŇKY A NÁŠIVKY.**
- **REFLEXNÍ DOPLŇKY UMISŤUJI I NA ZÁDA, BOTY, TAŠKU.**
- **JAKO CYKLISTA MÁM REFLEXNÍ DOPLŇKY NA SOBĚ I NA KOLE.**

BÝT VIDĚN

3.

1. PESTRÉ OBLEČENÍ A REFLEXNÍ DOPLŇKY

Pestré, barevné oblečení a reflexní doplňky umožní řidiči vidět tě na větší vzdálenost. Řidič potřebuje desítky metrů k zastavení. Při rychlosti 60 km/h potřebuje 30 metrů, aby zhodnotil situaci a správně zareagoval. Tuto vzdálenost ve městě ujede za 2 sekundy. Vidí-li tě dříve, má více času a jeho reakce jsou bezpečnější. Kombinuj barevné oblečení s reflexními doplňky. Řekni, co má Veronika na sobě. Zakroužkuj v obrázku prvky a doplňky jejího oblečení, díky kterým ji řidič dříve a lépe na silnici uvidí. Označuj oba obrázky.

2. VIDĚN Z OBOU SMĚRŮ

Nezapomeň, že tě při chůzi po silnici musí vidět řidiči jedoucí z obou směrů. Dej si reflexní doplňky na záda bundy, kabátu, zadní stranu bot, batoh, tašku nebo zezadu na čepici. Proč tě musí vidět i řidič, ke kterému jsi zády, který jede ve druhé polovině silnice? Seřaď slova podle čísel, větu napiš na řádky a přečti ji nahlas střídavě se sousedem v lavici – každý přečte vždy jedno slovo.

předjíždění 2. do 6.

vůz 5. tvój 7.

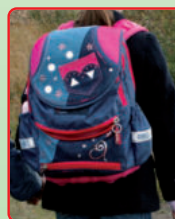
se dostane 3. Při 1.

tento 4. blízkosti. 8.

---

3. CO UŽ UMÍŠ?

1. Pro zvýšení viditelnosti nosím

- a) pestré oblečení
- b) bílé oblečení
- c) modré oblečení

2. Za snížené viditelnosti je nejlépe vidět barva

- a) bílá a modrá
- b) červená a žlutá
- c) modrá a šedá

3. Za snížené viditelnosti

- a) nesmím chodit po silnici
- b) musím nosit baterku
- c) nosím na přední i zadní části oděvu reflexní doplňky

4. Reflexní doplňky

- a) nosím i s pestrým oblečením
- b) nosím pouze při snížené viditelnosti
- c) nosím jen při chůzi mimo město

4. PŘECHÁZÍME PO PŘECHODU

1. PŘECHOD PRO CHODCE – ROZHLÍŽEJ SE

Po přechodu pro chodce překonáme vozovku bezpečněji. Je-li vzdálen přechod pro chodce od tebe méně než 50 m, musíš ho k přecházení vozovky použít. Na přechodu pro chodce nejsi pánem ty ani vozidlo. Oba musíte být opatrní. Řidič pozná blížící se přechod pro chodce podle značky Pozor, přechod pro chodce. Samotný přechod je označen modrou značkou. Dokresli, co na značce chybí. Napiš místo v okolí školy, kde se tato značka nachází. Víš, jak se říká bílým pruhům na silnici, které přechod vyznačují? Zapiš slovo do rámečku.

2. ROZHLÍŽEJ SE PŘED PŘECHÁZENÍM I PŘI NĚM

Před přecházením se zastav na okraji silnice nebo těsně za obrubníkem. Na obrubníku by tě mohlo zachytit projíždějící vozidlo. Musíš se pečlivě rozhlédnout. Nejdříve vlevo, pak vpravo a opět vlevo. Do vozovky vstup jen v případě, že nic nejede nebo vozidla již zastavila. Situace se v průběhu přecházení může náhle změnit. Proto se po celou dobu přecházení rozhlížeš na obě strany. Dopíš na linky, co Agáta dělá a řekni proč.

Agáta se rozhlíží _____

Agáta se rozhlíží _____

Agáta se rozhlíží _____

Agáta se rozhlíží _____

Nikdy nevstupuj do vozovky, jestliže vozidla nezastavila! Řidič si zastavení může rozmyslet.

3. OČNÍ KONTAKT

Před přecházením je důležitý oční kontakt – je důležité, aby se setkal tvůj pohled s pohledem řidiče. Řidič tě vidí a uvědomí si, že chceš přecházet. Nakresli šipku vedoucí od očí Martina k očím řidiče. Na rádek napiš, jak se tomuto setkání pohledů říká.

4. BUĎ POZORNÝ

Vozidlo před přechodem zastavilo, z druhé strany žádné nejede a zdá se, že můžeš v klidu a bezpečí přejít vozovku. Přesto počítej s tím, že situace se může náhle změnit a z obou směrů může přijet vozidlo. Co dělá Agáta s Patrikem na prvním obrázku správně a na druhém nesprávně? Připrav si se spolužákem rozhovor. Pokládáš spolužákovi otázky, co kdo na obrázku dělá a proč. U druhého obrázku odpovídáš ty.

→ **POKUD JE TO MOŽNÉ, PŘEJDU VOZOVKU PO PŘECHODU PRO CHODCE.**

→ **PŘED PŘECHÁZENÍM SE ROZHLÉDNU VLEVO, VPRAVO A VLEVO.**

→ **ROZHLÍŽÍM SE PO CELOU DOBU PŘECHÁZENÍ.**

→ **NAVÁŽU S ŘIDIČEM OČNÍ KONTAKT.**

PŘECHÁZÍME PO PŘECHODU

4.

1. PO PŘECHODU JDI VPRAVO

Na přechodu nebýváš sám. Přejít vozovku musíš bezpečně a rychle. Nesmíš ohrozit a omezit ostatní. Nesmíte si překážet a musíte se včas a bezpečně vyhnout. Proto choď po přechodu vpravo. Prohlédni si obrázky. Jeden z obrázků je zcela bez chyb. Na druhém jsou dvě chyby. Řekni, jaké dvě chyby udělala Aneta s Lukášem, oznámkuj jejich chování a vyber správné slovo ve větě. Nesprávné škrtni.

Po přechodu jdu vždy vpravo / vlevo.

2. RYCHLE NEZNAMENÁ BĚŽET 3. PŘECHÁZEJ VE SKUPINĚ

Přejdeš-li po přechodu rychle, je pravděpodobné, že se situace během přecházení nezmění. Přesto se vždy rozhlížej a buď opatrný. Jdi rychle, ale neutíkej. Běžet po přechodu je nebezpečné. Přečti písmena ve sloupečcích a zjistíš, proč. Řekni nahlas.

m
ů
ž
e
š
u
p
a
d
n
o
u
t

m
é
n
ě
s
e
s
o
u
s
t
ř
e
d
í
š

Ke slovu „rychle“ napiš:

1. slovo opačného významu

2. slovo stejného významu

S ostatními chodci přecházej ve skupině s co nejmenšími rozestupy. Pak nehrozí nebezpečí, že mezerami projede vozidlo. Vyber a pojmenuj jednoho chodce a řekni, co dělá správně či nesprávně. Oznámkuj do obrázku jeho chování. Přechází tato skupina chodců správně?

NE

ANO

4. BUĎ OHLEDUPLNÝ, NA PŘECHODU NEJSI SÁM

Jsi redaktor televizní stanice. Právě natáčíš rozhovor před školou a vidíš situaci na přechodu. Udělej rozhovor s chlapcem, který zcela bezohledně přebíhal po přechodu. Hájí se tím, že pospíchal do školy. Chlapce hraje tvůj spolužák. Použij slova: nestrkej se, neutíkej, nekličuj. Vysvětli slovo „kličkovat“.

→ PO PŘECHODU JDU VPRAVO, PŘECHÁZÍM RYCHLE, ALE NEBĚŽÍM.

→ SNAŽÍM SE PŘECHÁZET VE SKUPINĚ, S CO NEJMENŠÍMI ROZESTUPY.

→ NEKLIČUJI A NESTRŽÍM DO OSTATNÍCH CHODCŮ.

→ JSEM OHLEDUPLNÝ, ZBYTEČNĚ SE NA PŘECHODU NEZDRŽUJI. 11

4. PŘECHÁZÍME PO PŘECHODU

1. NA PŘECHOD NEVSTUPOJ NÁHLE

Řidič přijíždějícího vozidla tě na přechodu očekává. Když tě vidí včas, může zastavit. Avšak jestliže nevidí, že chceš přecházet a bez rozhlédnutí mu vstoupíš do cesty, často nemůže vůbec nic dělat a nemůže zabránit střetu, nehodě. Podle obrázků vyprávěj příběh dívky. Na řádky napiš formou přímé řeči, co právě říká.

2. BLÍŽÍ SE RYCHLE

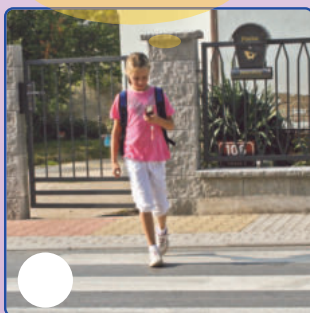
Nedokážeš vždy odhadnout, za jak dlouho k tobě vozidlo přijede. Vozidlo při rychlosti 60 km/h ujede 30 m za 2 sekundy. Nestihneš přejít. Odkrokuj metry v tabulce a na stopkách změř, za kolik sekund k tobě přijede právě projíždějící vozidlo. Na začátek postav kamaráda, který zvedne ruku ve chvíli, kdy ho auto mine – v té chvíli ty zmáčkneš stopky. Nestůj na okraji chodníku.

30 m	s
30 m	s
30 m	s

3. TOHLE NA PŘECHOD NEPATŘÍ!

Při psaní zprávy do mobilu se nemůže Agáta na přechodu rozhlížet. Má-li Kuba na uších sluchátka, neslyší, co se kolem něj děje – ani by neslyšel přijíždějící sanitku, která má na přechodu přednost. David může z kola spadnout nebo ohrozit ostatní chodce. Lexovo chování může ohrozit jeho i ostatní chodce. Co si chodci myslí? Jejich myšlenky se promíchaly. Šipkou naznač, komu která bublina s myšlenkou patří. Vyber si jednoho chodce a řekni o něm tři věty (i cyklista se na přechodu stává chodcem, kolo musí vést). Označ chodce.

Už jsem tam měl být, honem, trochu šlápnu do pedálů.

Tak dělejte, jedu, uhněte, pospíchám!

Ahoj Baro, už jsem skoro před domem, pojd mi otevřít.

Ten bubeník ale válí, to je mazelc! To pustím kámošům.

4. CO UŽ UMÍŠ?

1. Přecházení po přechodu

- není nutné ve městě
- je bezpečnější, než přecházení bez přechodu
- nemá žádné výhody

2. Rozhlížím se

- před přecházením
- pouze při přecházení bez přechodu
- před přecházením i při něm

3. Oční kontakt je nutné

- setkání pohledů řidiče a chodce před vstupem do vozovky
- vyšetření u očního lékaře
- zaostření na blížící se vozidlo

4. Po přechodu jdu

- vpravo a můžu běžet
- vpravo nebo vlevo
- vpravo a nemůžu běžet

5. Přechází-li více chodců,

- jdeme co nejvíce u sebe
- necháváme mezi sebou metrové odstupy
- počkám, až budu sám

6. Náhle a bez rozhlížení na přechod

- nikdy nevstupuji zprava
- nikdy nevstupuji
- nikdy nevstupuji zleva

PŘECHÁZÍME VÍCE JÍZDNÍCH PRUHŮ 5.

1. VOZOVKA S DVĚMA JÍZDNÍMI PRUHY V JEDNOM SMĚRU

Někdy bývá vozovka natolik široká, že jsou v každém směru dva jízdní pruhy. S takovou komunikací se setkáš zejména ve větších městech. Při jejím přecházení buď obzvláště opatrný. Počítej s tím, že řidič vozidla v druhém jízdním pruhu tě nemusí vidět. Vždy se na konci prvního jízdního pruhu zastav a ujisti se, že žádné vozidlo nejede. Přečti popis k oběma obrázkům. Místo otazníků doplň vhodná slova ze žlutého rámečku.

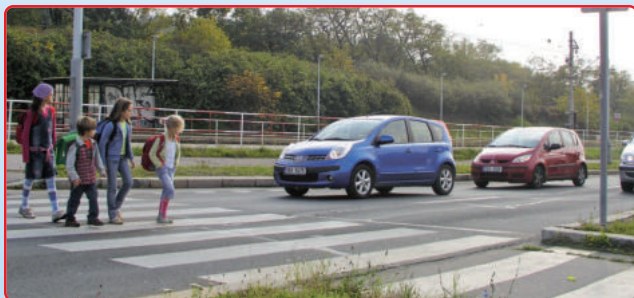
První část vozovky s dvěma jízdními pruhy:

Než ? na přechod ? . Jestliže žádné vozidlo ? nebo vozidla ? , přecházím první jízdní pruh. Než ? do druhého jízdního pruhu, zastavím se a ? . Jestliže žádné vozidlo ? nebo vozidla ? , přecházím.

Druhá část vozovky s dvěma jízdními pruhy:

Na středovém pásu ? . Jestliže žádné vozidlo ? nebo vozidla ? , přecházím první jízdní pruh. Než ? do druhého jízdního pruhu, zastavím se a ? . Jestliže žádné vozidlo ? nebo vozidla ? , přecházím.

vstoupím / rozhlédnu se / nejede / zastavila

Jestliže vozidla pouze přibrzdují, v žádném případě nepřecházím!

2. NAJDI VOZOVKU S VÍCE JÍZDNÍMI PRUHY

Najdeš v okolí přechod přes vozovku s více jízdními pruhy? Napiš, kde se nachází. Jdi se k takovému přechodu podívat a dívej se, jestli chodci přecházejí správně. Zznamenej si chyby, které chodci a řidiči dělali.

Kde je přechod: _____

Chyby chodců: _____

Chyby řidičů: _____

3. OPATRNĚ, ROZHLÍŽEJ SE

Kuba přechází po přechodu první jízdní pruh. Stříbrné auto stojí a dává mu přednost. Rozhlíží se do druhého jízdního pruhu. Co se stalo? Popiš situaci. Oceň smajlíkem chování Kuby a obou řidičů.

4. NEPŘEHLEDNÁ SITUACE

Mezi dvojpruhy bývá blok pro zvýšení bezpečnosti. Bloky jsou velké, ztrácíš se mezi nimi, řidič tě může přehlédnout. Buď opatrný a počkej, až nic nepojede nebo vozidlo zcela _____

Řekni podle obrázku, co řidič všechno vidí.

ta

ví

zas

srovnej slabiky a doplň slovo

NEŽ VSTOUPÍM NA PŘECHOD S VÍCE JÍZDNÍMI PRUHY, ROZHLÉDNU SE. JESTLIŽE VOZIDLA NEJEDOU NEBO STOJÍ, PŘEJDU PRVNÍ PRUH. ZASTAVÍM SE NA ZAČÁTKU DRUHÉHO JÍZDNÍHO PRUHU A OPĚT SE ROZHLÉDNU. JESTLIŽE VOZIDLA NEJEDOU NEBO STOJÍ, PŘEJDU DRUHÝ PRUH. ZASTAVÍM SE NA DĚLICÍM PÁSU A OPAKUJI POSTUP OD ZAČÁTKU.

5. PŘECHÁZÍME VÍCE JÍZDNÍCH PRUHŮ

1.

1. JSEM OPATRNÝ A POZORNÝ

Při přecházení více jízdních pruhů v jednom směru je nejdůležitější se správně rozhlížet. Přečti si název každého obrázku, děti pojmenuj a řekni a napiš, co děti dělají a proč.

1. NA CHODNÍKU PŘED PŘECHODEM

2.

2. ZA PRVNÍM JÍZDNÍM PRUHEM

3.

3. NA DĚLICÍM PÁSU MEZI DVĚMA SMĚRY

4.

4. V PRVNÍM JÍZDNÍM PRUHU A ZA NÍM

---

2. CO UŽ UMÍŠ?

1. Při přecházení více jízdních pruhů se rozhlížet

- a) musím v každém pruhu
- b) musím na začátku a uprostřed
- c) nemusím, jsem na přechodu

2. Mezi jízdními pruhy se raději

- a) nezastavuji
- b) zastavím, abych si odpočinul
- c) zastavím, abych se přesvědčil, že auta nejedou nebo stojí

3. Přecházím, až když auta

- a) zastavují
- b) zastavila
- c) brzdí

SEMAFORY NA KŘIŽOVATCE

6.

1. SVĚTELNÉ SIGNÁLY PRO CHODCE

Světelné signály bývají na rušnějších křižovatkách a na nepřehledných nebo nebezpečných přechodech. Na přechodech se světelnými signály platí stejná pravidla jako na přechodech bez světel. Červená pro chodce znamená „Stůj!“ a zelená „Volno!“. Prohlédni si obrázky, přečti si k nim text a podtrhni v něm všechna slovesa. Pod obrázek napiš větu, která vysvětluje vyfocenou situaci. O situaci vyprávěj.

svítí červený signál
stojím na chodníku
nestojím na obrubníku
nestojím na okraji
čekám v klidu
nevykukuji do silnice
sleduji signály
stojím vpravo
nestrkám do ostatních
sleduji vozidla

svítí zelený signál
stojím na chodníku
rozhlédnu se vlevo
rozhlédnu se vpravo
po přechodu jdu vpravo
stále se rozhlížím
jsem ohleduplný
neklíčuji a neběžím
sleduji vozidla
nevbíhám na poslední chvíli

2. NA PŘECHODU SE ROZHLÍŽÍM

Přestože se u přechodu rozsvítí zelený signál, všechna vozidla nemají červenou. Vozidla v odbočujících směrech mají zelenou stejně jako já. Mohou ke mně přijet zleva i zprava. Proto se musím rozhlédnout vždy, než vstoupím na přechod. Rozhlédnu se vlevo, vpravo a znovu vlevo. Rozhlížím se po celou dobu přecházení a jsem obezřetný*. Řekni co nejvíce vět o dětech na obrázcích (odkud a kam jdou, co vidí, co si myslí, co dělají a proč). Oznamuj jejich chování. U druhého obrázku oznamuj i chování řidiče červeného auta. Řekni, co udělal a proč.

* najdi ve slovníku nebo za pomoci internetu význam slova obezřetný:

obezřetný – slovo stejného významu: _____

co znamená být obezřetný: _____

→ ROZHLÍŽÍM SE PŘED PŘECHÁZENÍM I PŘI NĚM – PŘESTOŽE SVÍTÍ ZELENÁ.

→ ROZSVÍTÍ-LI SE BĚHEM PŘECHÁZENÍ ČERVENÁ, DOKONČÍM PŘECHÁZENÍ.

→ TRAMVAJ, HASIČI, SANITKA, POLICIE MAJÍ NA PŘECHODU PŘEDNOST.

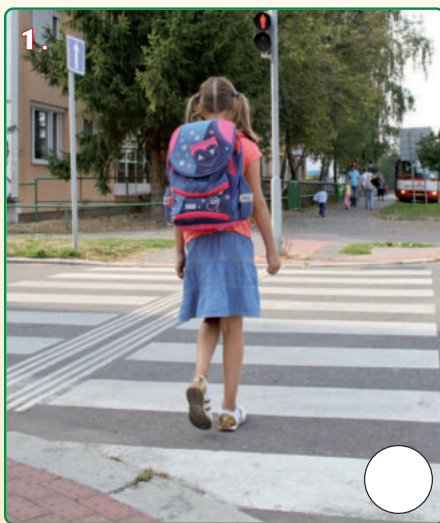
→ NA PŘECHOD NEVSTUJUJI NA POSLEDNÍ CHVÍLI.

→ PŘECHÁZÍM VŽDY JEN NA ZELENOU.

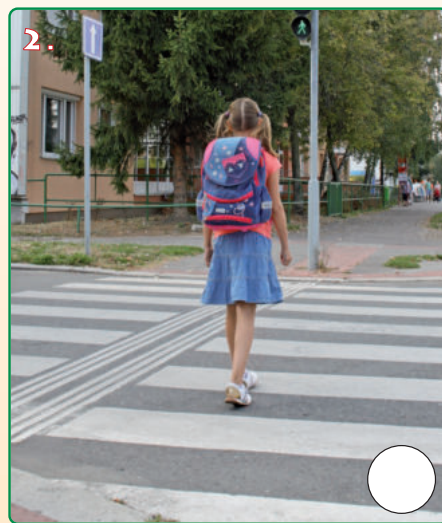
6. SEMAFORY NA KŘIŽOVATCE

1. NEVSTUJUJI NA ČERVENOU, ALE PŘECHÁZENÍ DOKONČÍM

Objev v podobných obrázcích podstatné rozdíly. Popiš situaci na nich a každému přiřaď odpovídající tvrzení. Oceň smajlíkem chování chodce. Vyber si jednu ze scén a zahraj ji.

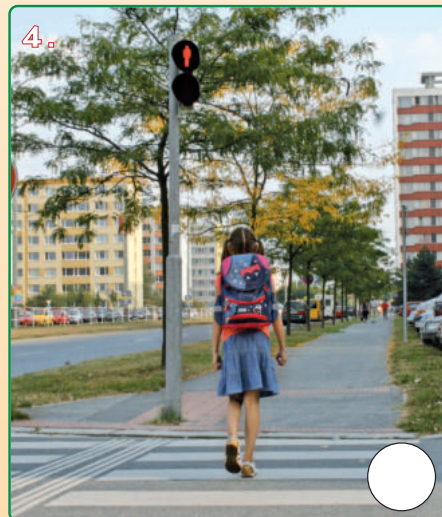
A Zorka vstoupila na přechod na poslední chvíli nebo už na červenou. Není to bezpečné. Auto už mohou mít zelenou, přechodem mohou projet a ohrozit ji. Nevstupuj nikdy na přechod na poslední chvíli ani na červenou.

B Zorka vstoupila na přechod na zelenou. Před vstupem se rozhlédla a rozhlíží se i po celou dobu přecházení. Neběží, jde svižně, nezdržuje se.

C Zorka přechází po přechodu na zelenou a během přecházení se rozhlíží. Jde po pravé straně přechodu. Mohla by jít více vpravo, ale na přechodu je sama, nikomu nepřekáží.

D Zorka přechází po přechodu na zelenou. V průběhu přecházení zhasl zelený signál a rozsvítil se červený. Nevrací se, přecházení dokončí. Může si pospíšet.

V jakém pořadí fotograf pořídil obrázky 3 a 4?

2. VOZIDLA S PŘEDNOSTÍ

I když ti svítí zelená, musíš dát přednost vozidlům s právem přednosti v jízdě. Která to jsou? Urovnej slabiky a přečti nahlas.

NIT/SA/KA

VAJ/TRAM

ČI/SI/HA

E/PO/CI/LI

3. TLAČÍTKO PRO ZELENOU

U některých přechodů najdeš tlačítko pro přivolání zeleného signálu. Můžeš ho stisknout a počkat, až se rozsvítí zelená. Nikdy nevstupuj dřív, než se zelená rozsvítí. Na přechod ani nevbíhej na poslední chvíli. Napiš, kde jsi takové tlačítko viděl.

4. CO UŽ UMÍŠ?

1. Na přechodu se světelnými signály se

- nemusím rozhlížet
- musím rozhlížet před přecházením i při něm
- musím rozhlédnout vlevo

2. Když se v průběhu přecházení rozsvítí červená,

- vrátím se zpátky na začátek
- pospíším si a dokončím přecházení
- to se nemůže stát

3. Po stisknutí tlačítka pro chodce

- počkám na zelenou
- mohu hned přecházet
- mám přednost na přechodu

PŘECHÁZÍME BEZ PŘECHODU

7.

1. ZASTAVÍM SE A ROZHLÉDNU

Silnici přecházej bez přechodu jen v případě, že to není jinak možné. Je-li v blízkosti přechod, podchod či nadchod, přejeď vždy bezpečněji za jejich použití. Při přecházení silnice se musíš rozhlížet. Na chodníku stůj krok za jeho okrajem, případně za obrubníkem. Ale musíš na příjezdící auta vidět. Prohlédni si obrázky a dopiš, co na nich Agáta dělá.

Agáta se rozhlíží _____

Agáta se rozhlíží _____

Agáta se rozhlíží _____

Agáta se rozhlíží _____

Nikdy nevstupuj do vozovky, jestliže vozidla nezastavila! Řidič si zastavení může rozmyslet.

Větu z rámečku dopiš na řádky tak, aby byla v čase přítomném a v čase budoucím.

Já nikdy _____, jestliže vozidla nezastavila.

Já nikdy _____, jestliže vozidla nezastavila.

2. PŘI PŘECHÁZENÍ SE ROZHLÍŽÍM VLEVO A VPRAVO

Přes silnici můžeš přejít v případě, že vozidla zastavila nebo žádná nejedou. Abys mohl přejít bezpečně, raději nech projet i blížící se vozidlo. Nedokážeš odhadnout, za jak dlouho k tobě přijede. Ve městě ujede auto 28 m za 2 s. Za tu dobu přejít nestihneš. Situace se může během přecházení náhle změnit, proto se celou dobu rozhlížeš. Řekni, co dělá Martina na obrázcích a doplň větu. Odpověz na otázku s použitím slov v rámečcích.

Jak se může náhle změnit situace na silnici při přecházení?

sanitka

odbočující vozidlo

rychlé vozidlo

hasiči

motocykl

police

neukázněný řidič

Když přecházíš silnici, rozhlížeš se po _____ přecházení.

3. PŘI PŘECHÁZENÍ SE ROZHLÍŽÍM VLEVO A VPRAVO

Vezmi si stopky nebo jiný měřič času. Dojdi na hřiště (pokus můžeš udělat i v tělocvičně, ve třídě, na chodbě) a vyznač křídou nebo jinak silnici – odkrokuj vzdálenost 6 metrů, tj. šířka silnice. Postav se na jednu stranu silnice a stiskni stopky ve chvíli, kdy zahájíš přecházení, tj. ve chvíli, kdy přijdeš k okraji silnice a začneš se rozhlížet. Přešli silnici rychle, v klidu a stále se rozhlížeš. Až silnici přeješ, zastav stopky. Do rámečku napiš, za jak dlouho jsi silnici přešel. Je lepší, když ti čas měří někdo druhý.

Nikdy pokus neprováděj v provozu na silnici!

Silnici jsem přešel za

PŘED PŘECHÁZENÍM SE ZASTAVÍM A ROZHLÉDNU VLEVO, VPRAVO A VLEVO.

NEPŘECHÁZÍM NA POSLEDNÍ CHVÍLI, JDU KLIDNĚ, RYCHLE, NEBĚŽÍM.

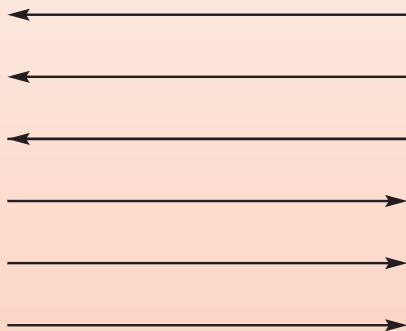
ROZHLÍŽÍM SE PO CELOU DOBU PŘECHÁZENÍ NA OBĚ STRANY.

JESTLIŽE VOZIDLA POUZE PŘIBRZDUJÍ, NEPŘECHÁZÍM.

7. PŘECHÁZÍME BEZ PŘECHODU

1. BEZPEČNÉ ROZHLIŽENÍ

Před přecházením se musíš rozhlédnout. Nerozhlížeš se z okraje silnice, ale krok od okraje. Při rozhlížení nestůj na obrubníku, ale za ním. Mohlo by tě zachytit projíždějící vozidlo. Hrozí ti ztráta rovnováhy a pád pod kola projíždějícího vozidla. Vyber, na kterém obrázku se Martina rozhlíží ze správného místa. Na obrázku s nesprávným rozhlížením škrtni červeně, co je nesprávně. K oběma obrázkům řekni a napiš hodnocení.

2. OČNÍ KONTAKT

Pro bezpečnější přecházení je dobré navázat s řidičem oční kontakt. Napiš, co to znamená. Napoví ti str. 10.

---

3. PŘECHÁZÍM PŘÍMO

Silnici musíš překonat bezpečně a rychle. Nesmíš kličkovat, bezdůvodně se zastavovat, proplétat se mezi vozidly, musíš se rozhlížeť a jít přímo. Co to znamená? Vyber správné tvrzení, ostatní škrtni. Jít přímo znamená:

1. jít zprava doleva
2. jít se vzpřímenou hlavou
3. jít a rozhlížeť se
4. jít co nejkratší cestou

4. RYCHLE NEZNAMENÁ BĚŽET

Jaký titulek a popis by mohla mít tato fotografie z časopisu Bezpečnost chodců? Označuj chování chodce a řekni obě chyby, které udělal.

5. PODCHOD

Bezpečněji překonáš silnici po přechodu, podchodem nebo nadchodem. I kdyby byl podchod o pár kroků dál, než potřebuješ přejít, určitě ho využij. Máš v okolí nějaký podchod nebo nadchod? Dokresli, co chybí na značce.

→ NEROZHLIŽÍM SE Z OKRAJE SILNICE ANI Z OBRUBNÍKU.

→ NAVÁŽU S ŘIDIČEM OČNÍ KONTAKT - DÁM MU NAJEVO, ŽE CHCI PŘEJÍT.

→ SILNICI PŘECHÁZÍM PŘÍMO - NEJKRATŠÍ CESTOU.

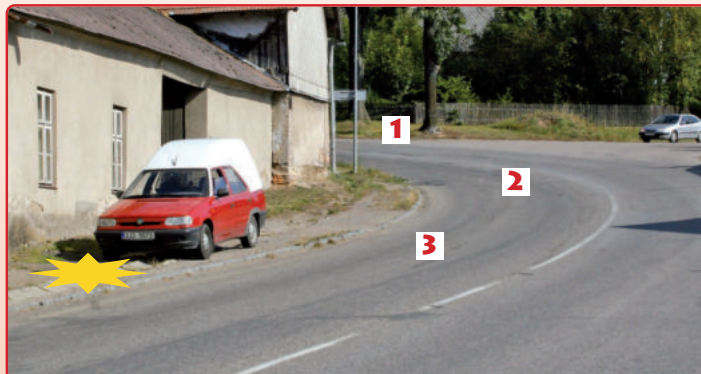
→ VYUŽÍVÁM PODCHODY A NADCHODY, JSOU BEZPEČNĚJŠÍ.

PŘECHÁZÍME BEZ PŘECHODU

7.

1. TADY NEPŘECHÁZÍM

Nikdy nepřecházej před zatáčkou – nevidíš do ní a řidič přijíždějícího vozidla tě také nevidí. Popiš situaci na prvním obrázku a řekni, co chodci hrozí. Oznamuj chování chodce. Na druhém obrázku stojí chodec na místě žluté hvězdičky. Je bezpečné odtud přecházet? Porad mu, co má udělat. Ze zatáčky přijíždí auto, z jakého bodu řidič chodce uvidí? Zakroužkuj ho. Stačí zastavit?

2. PŘECHÁZÍM NA SPRÁVNÝCH MÍSTECH

Chodci se na obrázku zapoměli rozhlížet. Nakresli do kroužků oči, které se dívají správným směrem. Chodci se však dopustili ještě jedné chyby. Na tomhle místě vůbec nesmějí přecházet. Pečlivě si prohlédni obrázek. Náповědou ti může být str. 10 bod 1.

3. POČKÁM, AŽ PŘEJEDE

Podmínky na silnici nejsou vždy stejné a řidič nemůže vždy zpomalit nebo zastavit, jak by chtěl. Proto radši počkej, až přejede. Za jakých podmínek se řidiči brzdí méně bezpečněji a hůř? Přečti písmena v rámečcích odshora dolů.

Nebezpečí přináší:

m
o
k
r
á
s
i
l
n
i
c
e

z
a
s
n
ě
ž
e
n
á
s
i
l
n
i
c
e

b
l
á
t
o
n
a
s
i
l
n
i
c
i

s
p
a
d
a
n
é
l
i
s
t
í

n
a
m
r
z
l
á
s
i
l
n
i
c
e

z
l
e
d
o
v
a
t
ě
l
á
s
i
l
n
i
c
e

4. CO UŽ UMÍŠ?

1. Bez přechodu přecházet

- a) nikdy nesmím
- b) smím, ale musím být velmi opatrný
- c) smím kde chci

2. Přecházím-li bez přechodu

- a) musím se před tím rozhlédnout vlevo, vpravo a vlevo
- b) nemusím se rozhlížet
- c) musím se rozhlížet vlevo

3. Po celou dobu přecházení

- a) se musím dívat vlevo
- b) se musím stále rozhlížet na obě strany
- c) se musím dívat vpravo

4. Přes silnici

- a) raději běžím, ať stihnu přejít včas
- b) jdu pomalu
- c) jdu rychle, ale klidně

5. Silnici přecházím

- a) přímo, nejkratší cestou
- b) zleva doprava
- c) vpravo a zprava

6. Jestliže se blíží auto

- a) ještě rychle přejdu
- b) nepřecházím, nechám ho projet
- c) můžu přejít, mám přednost

MEZI ZAPARKOVANÝMI AUTY

8.

1. JAK PŘECHÁZÍŠ SILNICI BEZ PŘECHODU

Vyber správné slovo ze dvojice, nesprávné slovo škrtni. Každou větu přečti nahlas.

Silnici přecházím bez přechodu **když se mi to hodí/jen tehdy, není-li to jinak možné**. Jestliže vidím přechod, **musím/nemusím** přejít přes něj, i kdybych měl ujít něco navíc. Před přecházením se vždy zastavím a **rozhlédnu/počkám**. **Stojím/Nestojím nikdy** na okraji chodníku nebo na obrubníku. Nebo se rozhlížím za krajnicí. Před přecházením se rozhlédnu **vlevo, vpravo a vlevo/vpravo, vlevo a vpravo**. S řidičem navážu oční **kontrakt/kontakt**. Přecházím, když auta **brzdí/zastavila** nebo když **zastavují/nic nejede**. Přecházím rychle, **nesmím/můžu i** běžet. Rozhlížím se po celou dobu **z chodníku/přecházení**. Přecházím **přímo/šikmo**, co **nejzajímavější/nejkratší** cestou.

2. ROZHLÉDNI SE AŽ Z MÍSTA MEZI ZAPARKOVANÝMI AUTY

Často podél chodníku nebo okraje silnice stojí zaparkovaná auta. Pokud to jde, vyber si k překonání vozovky přehlednější místo. Pokud musíš mezi vozy přejít, buď opatrný. Nerozhlížíš se z chodníku, ani okraje silnice. Zaparkovaná auta ti brání v rozhledu a ty (seřaď správně slova, dokonči větu, napiš ji na řádek a přečti).

projíždějící 3.

vozidla 4.

odtamtud 2.

nevidíš 1.

Rozhlédni se mezi auty na obě strany. Stůj za autem tak, abys viděl, ale nesmíš vyčnívat do silnice. Projíždějící auto by tě mohlo zachytit. Auto přijíždí a Markéta se rozhlíží. Na kterém obrázku se chová bezpečně a proč. Oceň její chování smajlíkem.

3. NEVYČNÍVEJ DO SILNICE

Rozhlédni se mezi auty na obě strany a naváž s řidičem oční kontakt. Přecházej jen tehdy, jestliže auto stojí nebo žádné nejede. Je důležité, aby řidič viděl, že chceš přecházet. Nesmíš vyčnívat, proto tě schovaného za zaparkovaným autem řidič vůbec nemusí uvidět. Splýváš s okolím. Obrázky představují pohled z auta – tak tě vidí anebo nevidí řidič. Zahraj si na řidiče a pověz, co říká, když se k tobě blíží a na poslední chvíli tě zahlédne. Použij přímou řeč. Jednu napiš – napiš i číslo obrázku, který komentuješ. Označuj chování chodců.

→ JESTLIŽE JE TO MOŽNÉ, VYHLEDÁM SI BEZPEČNĚJŠÍ MÍSTO NA PŘECHÁZENÍ SILNICE.

→ ROZHLÍŽÍM SE AŽ MEZI ZAPARKOVANÝMI AUTY.

→ ROZHLÉDNU SE, NAVÁŽU OČNÍ KONTAKT, NEVYBÍHÁM Z ŘADY VOZŮ.

→ STOJÍM ZA AUTEM, NESMÍM VYČNÍVAT DO SILNICE.

KDE SI HRÁT

9.

BEZPEČNÁ MÍSTA PRO HRU

Všechna místa nejsou bezpečná pro hraní. Hraj si tam, kde tě nemůže ohrozit dopravní provoz. Hraj si na místech, kde ani ty nikoho neohrožuješ a neomezuješ. Než dojdeš na místo, kde si můžeš bezpečně hrát, dodržuj pravidla bezpečnosti v silničním provozu. Možná půjdeš po chodníku, budeš přecházet silnici nebo pojeděš dopravními prostředky. Všude se chovej bezpečně vůči sobě i ostatním. Respektuj ostatní účastníky provozu. Počítej s tím, že ne každý pravidla bezpečnosti zná a dodržuje je.

1. HŘIŠTĚ

Hřiště je nejbezpečnější místo pro hru. Neohrožují tě tu vozidla, jsi tu v bezpečí. Je-li nedaleko hřiště silnice, pozor např. na vykopnutý míč. Pojmenuj děti a řekni, co dělají. Do rámečku napiš, kde je ve tvém okolí hřiště.

---

2. OBYTNÁ ZÓNA

Zde si můžeš hrát na chodníku i silnici. Vozidla tudy mohou projíždět, ale velmi pomalu a obezřetně. Přestože zde s tebou řidič počítá, buď i ty ohleduplný a opatrný. Podle obrázku řekni, co všechno zde můžeš dělat. Dokresli značku obytné zóny. Kam patří který symbol? Šipkou naznač, kam na fotografii značka patří.

3. PARK, ZAHRADA, LOUKA

Také park a zahrada ti poskytne bezpečné místo na hraní. Na louce si dej pozor na možnost projet obsluhujícího vozidla nebo cyklisty. Napiš, kde si nejčastěji hraješ ty.

→ **NEJBEZPEČNĚJŠÍM MÍSTEM PRO HRU JE HŘIŠTĚ.**

→ **OBYTNÁ ZÓNA JE BEZPEČNÁ, AUTA JEDOU POMALU, PŘESTO JSEM POZORNÝ.**

→ **V OBYTNÉ ZÓNĚ SMÍM JEZDIT I NA KOLE.**

→ **V PARKU A NA LOUCE DÁVÁM POZOR NA CYKLISTY.**

→ **PŘI CESTĚ ZA HROU DODRŽUJI PRAVIDLA BEZPEČNOSTI.** 21

9. KDE SI HRÁT

NEBEZPEČNÁ MÍSTA PRO HRU

Určitě si nemůžeš hrát vždy kde chceš. Jsou místa pro hru méně vhodná a jsou místa zcela nebezpečná. Nepodceňuj doporučení, kde si hrát můžeš a kde ne. Stačí chvilka nepozornosti a může to špatně dopadnout. A že je od tebe hřiště daleko? Radši přidej pár kroků navíc a buď při hře v bezpečí.

1. CHODNÍK, STEZKA PRO CHODCE, STEZKA PRO CHODCE A CYKLISTY, PĚŠÍ ZÓNA

Na chodníku nesmíš překážet ostatním a zbytečně je zdržovat. Na chodníku si nesmíš hrát i proto, že bys při hře mohl vstoupit nebo upadnout do silnice. Na stezce pro chodce a stezce pro cyklisty platí stejná pravidla jako při chůzi po chodníku. Nesmíš si hrát ani na pěší zóně. Všude tam bys mohl ohrozit a omezit ostatní chodce. Řekni, co dělají děti na obrázku a poraď jim, kam si mají jít hrát – napiš jim vzkaz na linku. Řekni co hrozí chodci, který by šel proti Agátě a co hrozí Honzovi. Oznamuj chování chodců.

2. SILNICE A PARKOVIŠTĚ

Silnice je určená především vozidlům. Nesmíš si na ní hrát ani když právě nic nejede. Jestliže jsi zabrán do hry, vůbec nemusíš přijíždějící vozidlo upozorovat. Ani parkoviště na sídlišti nebo u obchodů není vhodné místo ke hře. Parkoviště bývají plná aut a řidič může mít zakrytý výhled. Ani ty nemusíš upozorovat, že se auto rozjíždí a zabrán do hry mu můžeš vběhnout pod kola. Vyber si jeden obrázek a popiš, co se na něm děje a co by mohlo následovat. Doplň slova do rýmovačky a vysvětli její význam.

Hrát si tady není _____,
radši přejdu k druhé _____.
Je tam pěkné _____,
už vím kam jdu _____.

straně

hřiště

správně

příště

3. CO UŽ UMÍŠ?

1. V obytné zóně si hrát
- můžu, ale dávám pozor
  - můžu a vůbec nic mi nehrozí
  - nesmím

2. Na chodníku si hrát
- můžu, když jsem tam sám
  - nesmím, ohrožoval a omezoval bych ostatní chodce
  - smím do deseti let

3. Na silnici si hrát
- smím, když nic nejede
  - smím ve slepé ulici
  - nikdy nesmím

AUTOMOBIL

10.

1. DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY

Všude pěšky nedoješ. Automobil je příjemný dopravní prostředek. Kdysi vypadal trochu jinak a před sto lety byl na silnicích vedle koňských povozů jen zřídka k vidění. První automobil se tomu dnešnímu příliš nepodobal. Dokonce neměl ani čtyři kola! Víš, kdo dostal jako první patent na automobil a kdy to bylo? Najdi to třeba na internetu a napiš pod obrázek. Zkus na obrázku najít součásti auta a šipkami je přiřad do obrázku. Vyber si jednu ze součástí, kterou první automobil neměl, řekni proč ji neměl a vysvětli její funkci.

čelní sklo

volant

zadní dveře

stěrače

světlomety

opěrka hlavy

airbagy

blinkry

sedadlo řidiče

kola

bezpečnostní pásy

brzdová světla

kapota

poznávací značka

řadicí páka

kufr

zpětné zrcátko

motor

2. NASTUPUJ A VYSTUPUJ SPRÁVNĚ

Při nastupování a vystupování dodržuj pravidla. Pokud auto stojí na silnici, nastupuj vždy z chodníku nebo krajnice. Stejně tak vystupuj vždy dveřmi, které jsou u chodníku nebo krajnice. Dveřmi do silnice nikdy nenastupuj ani nevystupuj. Mohlo by tě srazit projíždějící vozidlo. Na prvních dvou obrázcích děti nastupují, na druhých vystupují. Řekni, co dělají, dopiš to k obrázkům a oceň jejich chování smajlíkem. Kdo nastupuje a vystupuje správně? Vyber si jeden správný výstup nebo nástup a řekni o něm 3 věty.

Eliška

Nikola

Zorka

Viki

- → **DO AUTA NASTUPUJI VŽDY ZE STRANY CHODNÍKU NEBO Z KRAJNICE.**
- **Z AUTA VYSTUPUJI VŽDY DVEŘMI U CHODNÍKU NEBO KRAJNICE.**
- **NIKDY NENASTUPUJI DO AUTA DVEŘMI ZE SILNICE.**
- **NIKDY NEVYSTUPUJI Z AUTA DVEŘMI DO SILNICE.**

10. AUTOMOBIL

1. VYSTUPUJI NA PARKOVIŠTI

Zastaví-li auto na parkovišti na sídlišti, u obchodního centra nebo v podzemních garážích, nejsme sice na silnici, ale i tady platí pravidla. Auto tady stojí v řadách i za sebou a řidiči mají omezený výhled. Doplň do textu samohlásky a správný postup vystupování přečti nahlas. Řekni, jak se chová Agáta na parkovišti u obchodu. Nesprávný obrázek škrtni a ke správnému napiš osobní pochvalu pro Agátu.

N_ž ot_vřeš dv_ře a_ta,
p_dívej se, j_stl_ se v_dl_jší
a_t_ ner_zjíždí. P_k se při
vyst_p_v_ní op_t r_zhl_ž_j.
St_jně p_čl_vě s_ r_zhl_ž_j
i př_ přech_zen_ mez_ a_ty.

2. JAK SE CHOVÁM ZA JÍZDY V AUTĚ

Řidič musí všechnu svoji pozornost věnovat řízení. Jestliže se spolujezdci chovají neukázněně, může to narušit jeho pozornost. Nehraj si s věcmi, které mohou ohrozit bezpečnost nebo ublížit při prudkém brzdění nebo nehodě. Zavazadla patří do kufru. Potřebuješ-li je mít uvnitř vozu, nikdy je neměj na klíně. Polož je na sedadlo nebo nejlépe na zem k nohám. Vyprávěj, co se děje na obrázcích, oznámkuj chování spolujezdců. Přečti pozpátku slova v rámečcích – zacházení s těmito předměty může být během jízdy autem nebezpečné.

ykžůn

akretab

jopánýkroh

žůn

aklaťšíp

4. CO UŽ UMÍŠ?

1. Do auta nastupuji

- a) vždy zleva nebo z chodníku
- b) vždy zprava
- c) vždy z chodníku nebo krajnice

2. Z auta vystupuji

- a) dveřmi vpravo
- b) dveřmi k chodníku nebo krajnici
- c) dveřmi vlevo

3. Při výstupu na parkovišti

- a) se musím rozhlížet
- b) mám přednost
- c) se nemusím rozhlížet

4. Při jízdě autem

- a) si můžu dělat co chci
- b) na mně bezpečná jízda nezáleží
- c) mohu ovlivnit bezpečnou jízdu

3. PO VYSTOUPENÍ

Potřebuješ-li po vystoupení z auta přejít na druhou stranu, co musíš udělat? Napiš: _____

CESTA AUTEM

11.

1. JEDEŠ AUTEM

Možná jezdíš autem do školy, možná s rodiči nakupovat, na víkend k babičce, na výlety a také na prázdniny. Vozíš se autem jako Martina, David nebo Eliška? Pod obrázky napiš, co který z nich dělá správně, co nesprávně. Jestliže cestuješ jinak, než naše trojice, najdi na této a následujících dvou stranách obrázek podobající se tvé jízdě autem. Do rámečku napiš stránku a číslo obrázku.

2. POUŽÍVEJ AUTOSEDAČKU

Při prudkém brzdění či nárazu je každá osoba ve vozidle vržena obrovskou silou vpřed. Tuto sílu nemůžeš překonat, situace může být smrtelná. Autosedačky a bezpečnostní pásy tuto sílu udrží a letu vpřed zabrání. Mohou ti zachránit život. Pasážer jedoucí v autě v autosedačce připoutaný bezpečnostním pásem má větší šanci přežít autonehodu. Použití autosedačky je povinné. Vypočítej příklady a čísla doplň do věty. Prohlédni si druhy autosedaček, zjisti doma, jakou máš ty, napiš její značku nebo popiš, jak vypadá.

Autosedačku musí použít osoby menší než cm a vážící do kg.
 $23 + 38 + 49 + 12 + 28 =$ $5 \cdot 5 + 11 =$

Tuto autosedačku používají děti mladší nebo menší výšky. Je pohodlná, mívá i opěrky hlavy.

Této autosedačce se říká sedák a používají ji děti starší nebo vyšší. Nakresli do ní sebe. Připoutej se!

moje autosedačka:

Náraz v rychlosti 15 km/h bez dětské sedačky může být pro dítě již smrtelný!

PŘI JÍZDĚ AUTEM NIKDY NESTOJÍM MEZI ZADNÍMI SEDADLY.

→ PŘI JÍZDĚ AUTEM POUŽÍVÁM VŽDY AUTOSEDAČKU.

→ V AUTOSEDAČCE SE VŽDY PŘIPOUTÁM BEZPEČNOSTNÍM PÁSEM.

11. CESTA AUTEM

1. SPRÁVNÉ POUTÁNÍ BEZPEČNOSTNÍMI PÁSY

Všichni cestující v autě mají povinnost se připoutat, a to ještě před tím, než se auto rozjede. Nepřipoutaný pasažér na zadním sedadle může při prudkém zabrzdění zranit ostatní členy posádky. Sám může prolétnout čelním oknem. Přečti si správný postup poutání a popiš podle obrázku, jak se správně Agáta poutá.

1. upravím si pás pevně přes boky
2. vedu pás přes rameno a hrud' mimo krk
3. nevedu pás za zády ani pod rukou
4. mezi sebe a pás nekládám žádné předměty
5. přesvědčím se, že je pás zapnutý

Poutám se vždy – v obci i mimo ni, na dlouhé i krátké vzdálenosti.

Potřebuješ delší šálu, židli, větší kolíček a stopky. Přivaž šálu, která představuje bezpečnostní pás, na kliku od dveří. Postav židli, která představuje sedadlo s autosedačkou, ke dveřím. Uchop šálu a kolíčkem ji připevni k sedáku či noze židle. Pás – šálu si urovnej a rovně se posad'. Čas potřebný pro celé poutání změř kamarád na stopkách. Zapiš čas do rámečku.

Změř si čas, který potřebuješ pro opravdové připoutání bezpečnostním pásem v autě. Pokus neprováděj za jízdy! Změřený čas zapiš do rámečku.

2. POUTEJ SE SPRÁVNĚ

Přečti si znovu červený rámeček v horní polovině stránky a posuď, kdo z cestujících je správně připoután bezpečnostním pásem. Všechny pasažéry oznámuj.

→ **I KDYŽ CESTUJI NA ZADNÍM SEDADLE, VŽDY SE MUSÍM PŘIPOUTAT.**

→ **UMÍM SI SPRÁVNĚ ZAPNOUT BEZPEČNOSTNÍ PÁS.**

→ **PŘIPOUTÁM SE PŘI JÍZDĚ V OBCI I MIMO NI.**

→ **NEZÁLEŽÍ NA DÉLCE JÍZDY – PŘIPOUTÁM SE VŽDY.**

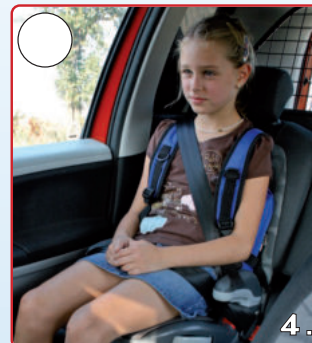
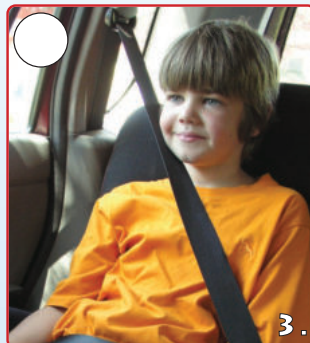
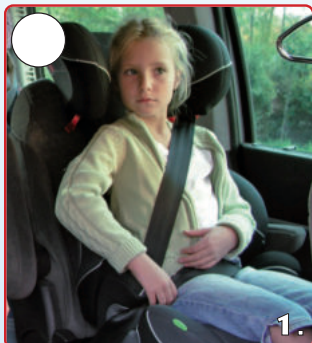
CESTA AUTEM

11.

1. BEZPEČNOSTNÍ PÁS

Samotná autosedačka bez toho, aby ses připoutal bezpečnostním pásem, ti nepomůže. Vždy se na autosedačce musíš připoutat. Zopakuj si správné poutání z předchozí stránky. Doplň písmena do slov a přečti nahlas důležitá pravidla, která ještě musíš při poutání respektovat. Oceň smajlíkem chování pasažérů.

Zj_sti, je_tli tě p_s net-la_í n_bo není p_íliš tě_ný.

Zko_troluj, jes_li m_š pás sprá_ně zapnutý. Z_tah_j za něj, j_st_i se ner_ze_ne.

Ni_dy ne_mí_m_t pás přes k_k, je to neb_zpe_né. S_iž na slou_ku uch_cení pá_u.

Do a_tose_ačky ne_ed_j s bat_hem na zá_ech, při za_rzdění tě tl_čí vp_ed.

2. TŘETÍ PATRO

Ve městě je povolena maximální rychlost 50 km/h. Jestliže v této rychlosti auto prudce zabrzdí nebo narazí, pocítí to nepřipoutaný pasažér bez autosedačky stejně, jako by spadl z výšky 10 metrů. To je výška 3. patra domu. Fotograf vyfotil Elišku z okna právě ze třetího patra. Je to docela výška! Podívej se sám. Postav se na chodník před patrový dům a odpočítej 3. patro. Pěkná výška! Pamatuj si to a vždy se v autě připoutej. Přečti si text ještě jednou a řekni ho svými slovy. Můžeš pracovat ve dvojici a vést se spolužákem rozhovor.

3. ZAJÍMAVOST

Najdi na internetu tyto stránky, přečti informace, které se týkají autosedaček a poutání v autě. Napiš to, co tě nejvíc zaujalo.

www.ibesip.cz/Detske-autosedacky/Duvody-pro-pouzivani

<http://www.ibesip.cz/Bezpecnostni-pasy/Jak-se-spravne-pripoutat>

4. CO UŽ UMÍŠ?

1. Při jízdě autem

- sedím připoutaný v autosedačce
- mohu ležet na zadních sedadlech
- stojím mezi předními sedadly

2. Autosedačku používám

- do 13 let věku
- do 36 kg a 150 cm výšky
- stále, na váze a výšce nezáleží

3. Když použiji autosedačku,

- nemusím se poutat pásem
- poutám se pásem jen mimo obec
- vždy se připoutám pásem

4. Bezpečnostním pásem se připoutám

- vždy
- když jedu bez autosedačky
- vždy mimo obec

5. Pásem se poutám

- přes boky, rameno a krk
- přes boky, rameno, hrud' a mimo krk
- přes boky, rameno a záda

6. Když sedím v autosedačce,

- nevadí mít na zádech batoh
- mám batoh připoutaný vpředu
- nemám mít na sobě batoh ani několik silných vrstev oblečení

12. NA ZASTÁVCE

1. ČEKÁŠ NA AUTOBUS, NA TRAMVAJ, METRO

Možná nemáš školu hned za rohem a každý den jezdíš dopravními prostředky. Možná jezdíš autobusem na tenis nebo tramvají na keramiku a možná jezdíš jen občas. Ale vždy musíš na zastávce počkat, než ti dopravní prostředek přijede. Na zastávce máš do silnice jen krůček. Některé zastávky jsou součástí chodníku, jiné jsou jen na okraji silnice. Platí zde pravidla bezpečnosti a slušnosti. Na zastávce stůj klidně, respektuj ostatní, buď zdvořilý a chovej se bezpečně. Nepatří sem hra ani poštučování. Prohlédni si obrázky, popiš je a oceň chování dětí smajlíkem. Škrtni toho, kdo se chová nebezpečně. Vyber tvrzení, která jsou správná a zaškrtni je. K ostatním napiš do kroužku vykřičník. Na linky napiš svými slovy, jak se máš bezpečně chovat na zastávce.

nevyčívám do vozovky na žádnou stranu

přijdu včas s časovou rezervou

všechny čekající předběhnu

stoupnu si jako první, jsem malý

stoupnu si ukázněně k ostatním

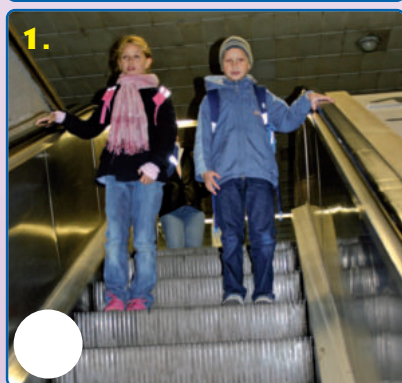
stoupnu si na okraj, abych viděl autobus

strkám se s kamarády

pokřikujeme po sobě s kamarády

v metru nepřekračuji bílou čáru

jdu na poslední chvíli a dobíhám autobus

nepřekážím ostatním cestujícím

sedím na nástupním ostrůvku

dávám pozor na projíždějící vozidla

na jezdících schodech se držím

sedím na lavičce a v klidu čekám

uvolním místo na lavičce starším

stojím dál od okraje zastávky

nestojím na obrubníku

přebíhám po zastávce

čas si krátíme hrou na schovávanou

Na zastávce:

→ **NA ZASTÁVKU PŘIJDU VČAS A S MÍRNOU ČASOVOU REZERVOU.**

→ **V KLIDU ČEKÁM NA PŘÍJEZD DOPRAVNÍHO PROSTŘEDKU.**

→ **NESTRKÁM SE, NEHRAJI SI, JSEM OHLEDUPLNÝ K OSTATNÍM.**

→ **NESTOJÍM ANI NESEDÍM NA OBRUBNÍKU.**

→ **STOJÍM DÁL OD OKRAJE ZASTÁVKY.**

NA ZASTÁVCE

12.

1. NEBEZPEČÍ PRO VŠECHNY

Dodržuj pravidla bezpečného a slušného chování. Jestliže se těmito pravidly neřídíš, ohrožuješ nejen sebe, ale i ostatní. Jde o řetězovou reakci: chodec padá ze zastávky pod příjíždějící auto – řidič chce srážce zabránit a prudce brzdí – předpokládejme, že jsou všichni v autě připoutaní a nic se jim nestane – řidič auta jedoucího za ním situaci nevidí a do auta před sebou narazí. Domýšlej svoje chování, svým chováním rozhoduješ také o ostatních. Prohlédni si obrázky, popiš situace na nich a zkus vymyslet podobnou řetězovou reakci. Pod každý obrázek napiš, jak se mají děti chovat správně, bezpečně. V obrázku najdi kritické místo a škrtni ho.

2. U ŽELEZNIČNÍHO PŘEJEZDU

Za stažené závory nesmíš. Střet s vlakem by měl jasně následky. Myslet si, že vše vidíš, nestačí. Nevěř jen svým očím, mohou tě klamat. Spolehej se na pravidla bezpečnosti. Přemýšlej, dívej se kolem, poslouchej, nejednej zbrkle. Je lepší si chvíli počkat. Řekni, co děvčata na obrázcích dělají a proč. Doplň pod světelné signály to, co znamenají a šipkou je přiřaď k odpovídajícímu obrázku.

červené
světlo bliká

bílé světlo
svítí

3. CO UŽ UMÍŠ?

1. Na zastávce čekám

- a) na okraji, abych byl připraven
- b) na obrubníku, musím vidět
- c) dál od okraje a obrubníku, nevyčívám do silnice

2. Dobíhat autobus, metro, tramvaj je

- a) normální
- b) nebezpečné
- c) potřeba

3. Na zastávce

- a) si můžu hrát a postrkovat se
- b) můžu pobíhat a vykřikovat
- c) neohrožuji ani neomezují ostatní

4. V metru na eskalátorech

- a) stojím vpravo a držím se madla
- b) stojím zády dolů
- c) nezáleží na tom, kde stojím

5. Za bílou čáru na nástupišti v metru

- a) nikdy nesmím
- b) smím při nástupu a výstupu
- c) smím, dokud metro nejede

6. Jsou-li závory u železničního přejezdu dole

- a) přeždu, když vlak ještě nejede
- b) nikdy nepřecházím
- c) přeždu, když vlak už projel

13. JEDEME DOPRAVNÍMI PROSTŘEDKY

1. NÁSTUP A VÝSTUP - BEZPEČNĚ A OHLEDUPLNĚ

Vystupuj a nastupuj bezpečně a ohleduplně. Postav se z boku dveří a nech cestující vystoupit. Nastupuj v klidu, nestrkej se, netlač se dopředu, nedobíhej. Vystupuj klidně, rychle, ne zbrkle a na poslední chvíli. Ve dveřích se drž při nástupu i výstupu vpravo. Svítí-li světlo nad dveřmi, nevystupuj ani nenastupuj. Při cestování autem používej k výstupu i nástupu dveře směřující k chodníku nebo okraji silnice. Vyber texty a spoj je s odpovídajícím obrázkem. Kamkoliv na stránku červeně napiš jména dětí, které se chovaly nesprávně, modře těch, které se chovaly správně. Podle jednoho obrázku vyprávěj krátký příběh.

1.

Markéta s Lukášem přišli na zastávku pozdě. Dobíhali tramvaj a vběhli do dveří na poslední chvíli.

Martina vystupuje z auta ze dveří, které jsou u chodníku.

5.

3.

6.

2.

Miša se při nástupu drží dveří a Filip nastupuje v klidu za ní.

Agáta a Patrik si vzpomněli na poslední chvíli, že musí vystoupit. Těsně za nimi se dveře zavřely.

4.

Barbora s Ondrou počkali, až cestující z vlaku metra vystoupí a v klidu nastupují.

Káťa s Jakubem vystupují rychle, ale s rozvahou.

2. ANKETA

Zeptej se spolužáka, pedagoga ze školy, rodiče a jedné známé či náhodné osoby (doplň, o koho se jedná). Na otázky odpověz i ty. Odpovědi zapiš do tabulky. Odpověď na poslední otázku jistě najdeš na internetu.

	já	spolužák	pedagog	rodič	?
kterými DP* cestujete nejčastěji					
který DP máte nejradši a proč					
proč je nebezpečné dobíhat DP					
v čem spatřujete ohleduplnost v DP					
odkdy jezdí první tramvaje na světě					
nejčastější odpovědi					

*DP = dopravní prostředek/ky

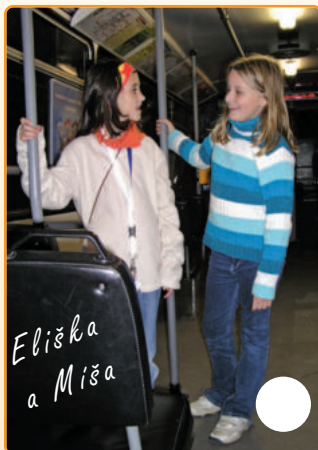
JEDEME DOPRAVNÍMI PROSTŘEDKY

13.

1. PŘI JÍZDĚ DOPRAVNÍMI PROSTŘEDKY

Chovej se bezpečně a ohleduplně. Sleduj provoz i dění kolem sebe. Můžeš stát i sedět, nezapomeň uvolnit místo starším. Za jízdy se neopírej o dveře a přidržuj se. Při jízdě autem používej autosedačku a připoutej se bezpečnostním pásem. Řekni o každém obrázku jednu větu a doplň věty. Oceň chování cestujících smajlíkem.

Za jízdy můžeš sedět i stát. Když stojíš, musíš se _____ .
Proč? _____ Jak se máš chovat, když sedíš? _____

2. PO VYSTOUPENÍ

Při jízdě dopravními prostředky nestůj u dveří ani na schodech. Při vystupování se netlač, buď ohleduplný. Svítí-li světlo nad dveřmi, už nevystupuj. Po vystoupení pokračuj po chodníku či krajnici silnice a dodržuj všechna pravidla bezpečnosti v silničním provozu. Přejázíš-li na druhou stranu, přejdi za autobusem a pečlivě se rozhlédni na obě strany. Využij přechod pro chodce a nejlepší je počkat, až autobus ze zastávky odjede. Řekni, co a proč dělá Káťa za autobusem. Doplň samohlásky a přečti věty nahlas.

N_kd_ n_př_ch_z_j př_d
a_t_b_s_m!

Tr_mv_j m_ n_ př_ch_d_
př_dn_st.

Ve dvojicích či větších skupinkách si zahraj hru na cestování dopravními prostředky. Každý máte svoji roli a hrajete představení na téma: čekám na zastávce, nastupuji do dopravního prostředku, jedu v něm, vystupuji. Role si měňte a zahrajte i nesprávné situace. Představení můžeš vést i jako rozhovor.

→ **NASTUPUJI I VYSTUPUJI BEZPEČNĚ A OHLEDUPLNĚ, NESTRKÁM SE.**

→ **NEŽ NASTOUPÍM, DÁM PŘEDNOST VYSTUPUJÍCÍM.**

→ **ZA JÍZDY SE DRŽÍM, POKUD SEDÍM, UVOLNÍM MÍSTO STARŠÍM.**

→ **NIKDY NEPŘECHÁZÍM PŘED AUTOBUSEM.**

→ **POČKÁM, AŽ AUTOBUS ZE ZASTÁVKY ODJEDE.**

3. CO UŽ UMÍŠ?

1. Výstražné světlo nad dveřmi

- a) svítí – nastupuji
- b) svítí – nastupuji, nevystupuji
- c) svítí – nevystupuji

2. Po příjezdu autobusu

- a) se vrhnu do dveří
- b) mám jako dítě přednost
- c) nastoupím v klidu s ostatními

3. Ze zastávky nepřecházím

- a) za autobusem
- b) před autobusem
- c) po přechodu

14. NA BRUSLÍCH A KOLOBEŽCE

1. NA MALÝCH KOLEČKÁCH

Brusle a koloběžka patří k volnému času. Než vyjedeš mezi ostatní, nauč se techniku jízdy. Nesmíš ohrozit sebe ani ostatní. Mysli na svoji bezpečnost a používej chrániče a přilbu. Kolena, lokty a zápěstí ti ochrání chrániče, hlavu přilba. Používej je vždy a všude. Na krátké vzdálenosti i na rovině, kde si myslíš, že se nemůže nic stát. Zřejmě už jezdíš na kole. Na silnici ještě nesmíš, ale přilbu nos vždy. Přečti slova napsaná pozpátku. Škrtni, jaká nemá být tvoje přilba. S jedním ze slov vytvoř větu a napiš ji. Udělej rozhovor s některým sportovcem z obrázku. Ptáš se, spolužák odpovídá. Do rámečku napiš, jakou máš přilbu. Můžeš ji nakreslit.

2. NA CHODNÍKU A V OBYTNÉ ZÓNĚ

Než ti bude deset let, smíš jet po chodníku na kole, přestože jsi cyklista. Na koloběžce a bruslích jsi chodec. Dodržuj všechna pravidla bezpečnosti na chodníku, silnici, přechodu. Na chodníku si nehraj, ale na bruslích a koloběžce sem smíš. Buď ohleduplný k chodcům, neohrožuj je. Zopakuj si pravidla. Napiš, co kdo dělá. Na bruslích a koloběžce můžeš i do území na třetím obrázku. Napiš, jak se mu říká (poznáš podle značky).

Verča

Agátka

3. NA STEZCE PRO CHODCE A CYKLISTY

Určitě nejbezpečněji si zajezdíš na stezkách pro chodce a cyklisty. Opět tam pro tebe platí stejná pravidla jako pro chodce a i tam buď obezřetný a ohleduplný. Verča jede po stezce pro chodce a cyklisty a ukazuje na značku, ke které přijela. Co to znamená a co má dělat dál? Vyprávěj. Škrtni ze sloupečku, koho nemůžeš správně za značkou z třetího obrázku potkat.

cyklista
pán se psem
auto
chodec
paní s kočárkem
bruslař
kluk na
koloběžce
motocyklista

NA BRUSLÍCH A KOLOBĚŽCE

14.

1. JAK PO PŘECHODU

Na koloběžce a bruslích pro tebe platí stejná pravidla jako pro chodce. Také na přechodu pro chodce. Doplň správná slova do nejdůležitějších pravidel přecházení. Všechny tři obrázky jsou správné. Řekni, co na nich děti dělají a proč. Jak se chová cyklista na třetím obrázku? Proč musí na přechodu kolo vést?

Před přecházením a při něm se

Přecházím, když nic nejede nebo auta

2. NA SILNICI

S malou koloběžkou můžeš jako chodec jet i po silnici. Jedeš vlevo, proti vozidlům a sleduješ provoz. Ale není to bezpečné, můžeš snadno ztratit rovnováhu. Proto silnici k jízdě na koloběžce nevyužívej. Kde je pro tebe bezpečněji? Přečti rámečky.

stezka pro chodce

chodník

obytná zóna

3. NEBEZPEČNÉ CHOVÁNÍ

S koloběžkou a bruslemi respektuj pravidla bezpečnosti v silničním provozu. Vyber si jeden z obrázků a vymysli k němu krátký příběh, nadpis do novin a fotografii s opakem zachycené situace. Oznámkuj chování dětí.

 → JEZDÍM NA CHODNÍKU, STEZCE PRO CHODCE I CYKLISTY A OBYTNÉ ZÓNĚ.

→ NA KOLO, KOLOBĚŽKU A BRUSLE NOSÍM PŘILBU A CHRÁNIČE.

→ NA KOLOBĚŽCE A BRUSLÍCH JSEM CHODEC, DODRŽUJI PRAVIDLA.

→ S KOLOBĚŽKOU NA SILNICI SMÍM, ALE NEJEZDÍM TAM.

→ NAUČÍM SE ZODPOVĚDNĚ TECHNIKU JÍZDY.

4. CO UŽ UMÍŠ?

1. Na koloběžce a bruslích jsem
a) cyklista
b) chodec
c) něco jiného

2. Nejbezpečněji jedu na
a) chodníku
b) silnici
c) stezkách pro chodce i cyklisty

3. Na koloběžce na silnici jet
a) nesmím, je to nebezpečné
b) smím, ale je to nebezpečné
c) smím a jedu vpravo

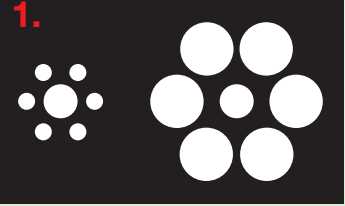
15. NEBEZPEČÍ KOLEM NÁS

DÍVEJ SE, POSLOUCHEJ, PŘEMÝŠLEJ, ZHODNOCUJ, VYBÍREJ

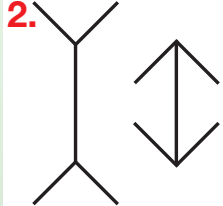
Zdá se ti, že vidíš a slyšíš vše kolem sebe tak, jak to je? A situace, kterou denně vídáš, že je stále stejná? Není to tak. K vnímání dění kolem sebe a zejména v dopravním provozu potřebuješ všechny smysly. Ještě potřebuješ přemýšlet o situaci, ve které se nacházíš. Potřebuješ ji rychle vyhodnotit a zachovat se správně, bezpečně. Dívej se, poslouchej, pozoruj. Nauč se myslet dopředu a předvídat, co se může stát. Při chůzi, za jízdy, vždy sleduj kolem sebe i to, co s tebou zdánlivě nesouvisí. Přemýšlej i za druhé. Jako chodec přemýšlej, co dělá řidič. Zkus se vžít do role řidiče i chodce. Nevěř jen svým smyslům, přidej k nim rozum.

Podívej se, jak tě zrak může oklamat. Mozek vidí něco, co ve skutečnosti tak není.

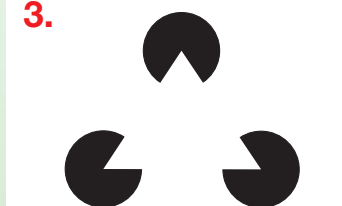
1.

2.

3.

1. Je pravý středový kroužek menší než levý? Změř je.
2. Je levá svislá čára delší než pravá? Změř je.
3. Vidíš trojúhelník? Ve skutečnosti tam není.

V NEBEZPEČÍ

V dopravním provozu se můžeš ocitnout velmi rychle v nebezpečné situaci. Je dobré, když situaci znáš a víš, jak ji máš řešit. Prohlédni si obrázky, poznej a řekni, co chodcům hrozí a proč. Zahraj si hru. Vezmi si hrací kostku a pro každého hráče figurku. Hráči jsou aspoň tři. Po hodu kostkou přičti číslo, které ti padne, k číslu na poli, na kterém stojíš. Postup na součet obou čísel. Začínáš na startu a s hráči se střídáte. Zastavíš-li na poli, které leží na obrázku, řekni, proč je tato situace nebezpečná a jak by ses měl zachovat správně. Hráč, který nedokáže odpovědět, musí zpátky na start. Vítězí první hráč v cíli.

S T A R T	1	2	3				4	5	6				7	8			
	9	10	11														
	12	13				14	15	16	17	18	19						
20	POLICIE 158					21				22	23				24	25	26
29	30	31	32	33	SANITKA 155					HASIČI 150			34				

77

78

86

87

85

84

83

82

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

CÍL

100

99

98

75

74

81

73

72

71

70

69

68

67

66

65

64

63

42

43

44

45

41

40

39

38

37

36

46

47

48

49

50

51

52

60

61

62

59

58

57

56

55

54

53

35

16. ŘEŠENÍ CVIČENÍ A TESTŮ

K práci s učebnicí děti potřebují fólii, psací potřeby a občas nějakou drobnost, kterou zjistí z textu zadání (např. hrací kostku, figurky, zrcátko ap.). Správné odpovědi a řešení cvičení lze snadno odvodit ze shrnutí – nacházejí se na konci tematického celku dole na stránce. K ověření a odůvodnění správnosti lze použít pomůcku Výukový set pro dopravní výchovu ve 3. ročníku ZŠ.

Na této stránce jsou uvedena jen méně zřetelná řešení cvičení. Jsou zde uvedeny i výsledky testů.

Str 2: 1/zaškrtnout 1. a 3. kroužek

Str 4: 3/správné odpovědi: 1a, 2b, 3a, 4c, 5a, 6b

Str 5: 2/správně je obrázek 3 a 4; obličej dokreslit u postavy vpravo;

Str 6: 3/výsledek je 110 a součet číslo 2; 4/déšť, sníh, mlha, tma; 5/správné odpovědi: 1b, 2b, 3a, 4c

Str 8: 1/200m; 2/odraz, zrcadlení, odrážející (např. světlo)

Str 9: 3/správné odpovědi: 1a, 2b, 3c, 4a

Str 10: 4/na 2. obrázku se děti baví a nerozhlížejí se – rozhovor na toto téma

Str 12: 3/2. obrázek – chybně přechází se sluchátky po přechodu; 4/správné odpovědi: 1b, 2c, 3a, 4c, 5a, 6b

Str 13: 1/doplnit slova: vstoupím, rozhlédnu se, nejede, zastavila, vstoupím, rozhlédnu se, nejede, zastavila; obdobně doplnit i druhý odstavec

Str 14: 2/správné odpovědi: 1a, 2c, 3b

Str 15: 2/obezřetný: opatrný, prozíravý, umírněný, ostražitý, starostlivý, bedlivý

Str 16: 1/1. obrázek je nesprávně – Zorka vstoupila na přechod na červenou; 4. obrázek je správně – Zorka dokončuje přecházení; fotograf vyfotil jako první obrázek č. 3; 3/správné odpovědi: 1b, 2b, 3a

Str 17: 2/...celou dobu...

Str 19: 1/řidič vidí chodce až v bodě 3; 2/v tomto místě chodci nesmějí přecházet, protože blíže než 50 m je přechod – je vidět značku označující přechod pro chodce; 4/správné odpovědi: 1b, 2a, 3b, 4c, 5a, 6b

Str 22: 3/správné odpovědi: 1a, 2b, 3c

Str 23: 2/správně nastupuje Nikola a vystupuje Viki

Str 24: 3/rozhlédnout se mezi auty; 4/správné odpovědi: 1c, 2b, 3a, 4c

Str 25: 2/150 cm, 36 kg

Str 26: 1/délka připoutání se je cca 2 sekundy; 2/správně připoutaný je pasažér na 3. obrázku

Str 27: 4/správné odpovědi: 1a, 2b, 3c, 4a, 5b, 6c

Str 29: 3/správné odpovědi: 1c, 2b, 3c, 4a, 5b, 6b

Str 30: 1/správné chování je na obrázcích 2, 3, 4, 6

Str 31: 3/správné odpovědi: 1b, 2c, 3b

Str 32: 2/pro brusle i malou koloběžku na chodníku platí pravidla pro chodce – viz. 1. kapitola; obytná zóna

Str 33: 1/doplnit slova: rozhlížím; zastavila; 3/všechny obrázky jsou nesprávné: 1. jede po přechodu 2. nemá přílbu 3. jede po silnici vpravo 4. jede po silnici po nesprávné straně; 4/správné odpovědi: 1b, 2c, 3b

Více informací včetně vysvětlení pravidel bezpečného chování najdete na www.iBESIP.cz.

DOPRAVNÍ VÝCHOVA – CHODEC

pro 3. ročník ZŠ

PaedDr. Lenka Frajerová

fotografie a grafická úprava Studio Lines s.r.o.

odborná spolupráce Ing. Blanka Sunkovská, Mgr. Jaroslava Nováková

pro Ministerstvo dopravy publikaci vytvořilo Studio Lines s.r.o.

ve spolupráci s dětmi z Prahy a okolí

veškerá práva vyhrazena, zákaz kopírování díla i jeho částí

© Ministerstvo dopravy – BESIP, Praha 2009

www.iBESIP.cz

© Lenka Frajerová, Praha 2009

www.studiolines.cz